

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2015/1.DÖNEM

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVLARI

DIŞ TİCARET VE KAMBIYO MEVZUATI

27 Mart 2015-Cuma 18:00

SORULAR

Soru 1: Gümrük Kanunu 195-201. maddelerinde düzenlenen gümrük vergilerinin tahakkuku, tebliği ve ödenmesine ilişkin hükümler hakkında bilgi veriniz.

Soru 2: Aşağıdaki kavramları tanımlayınız.

- a) Normal değer
- b) Kırmızı şartlı akreditif
- c) Demuraj
- d) Konşimento

Soru 3: Hariçte işleme rejiminin kapsadığı faaliyetleri ve Hariçte işleme rejimi uygulanmayacak halleri belirtiniz.

1

Soru 4: İthalatta Kota ve tarife kontenjanı dağıtım yöntemleri hakkında bilgi veriniz.

AÇIKLAMA: Soruların her biri 25 puan değerindedir.

Toplam cevaplama süresi 75 dakikadır.

CEVAPLAR

Cevap 1.

Gümrük Vergilerinin Tahakkuku:

Gümrük idaresi tarafından gerekli bilgiler kullanılarak tahakkuk ettirilen gümrük vergileri, Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine veya bilgisayara kaydedilir. Bilgisayara kayıt halinde, bilgisayar çıktıları Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defteri yerine geçer.

Gümrük Vergilerinin tahakkukunu İzleme Defterinin şekli ile bu defterin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça belirlenir.

Gerekli teminatın sağlanması şartıyla, belirli aralıklarla ve aynı kişiye teslim edilen aynı cins eşyanın gümrük vergileri otuz günü geçmeyecek şekilde belirlenecek bir süre içinde tahakkuk ettirilerek Gümrük Vergilerinin Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilebilir.

Tebliğ:

Gümrük vergileri, tahakkukundan hemen sonra yükümlüye tebliğ edilir.

Yapılan denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen veya 1 inci fıkrada belirtilen şekilde tebliğ edilemeyen gümrük vergilerine ilişkin tebliğat gümrük yükümlülüğünün doğduğu tarihten itibaren üç yıl içinde yapılır.

Yükümlü tarafından gümrük beyannamesinde gösterilen vergi tutarı ile gümrük idaresince hesaplanan vergi tutarının eşit olması halinde, gümrük idarelerinin eşyayı teslim etmesi, gümrük vergilerinin yükümlüye tebliği yerine geçer.

Ödenmesi:

Yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin, yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde ödenmesi zorunludur. Ödeme süresinin bitmesinden önce ilgilinin yazılı istemde bulunması ve teminat alınması şartıyla ödeme süresi otuz gün daha uzatılabilir. Süre uzatımı beyanname kapsamı eşyanın her bir kalemi için ayrı ayrı da yapılabilir. Uzatılan süre için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesine göre tecil faizi alınır.

Gümrük vergileri Türk Lirası olarak ödenir. Bu ödeme 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre yapılır. Gümrük vergileri, yetki verilen bankalar aracılığıyla da tahsil edilebilir.

Süresi içinde ödenmeyen kesinleşmiş gümrük vergileri hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Cevap 2.

a) Normal Değer: Normal değer, ihracatçı ülke veya menşe ülkede tüketime konu olan benzer mal için normal ticari işlemler çerçevesinde bağımsız alıcılar tarafından fiilen ödenmiş veya ödenmesi gereken karşılaştırılabilir fiyattır.

1) ihracatçı veya menşe ülkede tüketime konu olan benzer mal için normal ticari işlemler sonucunda fiilen ödenmiş olan veya ödenmesi gereken karşılaştırılabilir fiyatı,

2) ihracatçı ülke veya menşe ülkenin iç piyasasında normal ticari işlemler çerçevesinde benzer malın satışlarının olmaması ya da bu satışların uygun bir karşılaştırma yapılmasına elverişli bulunmaması durumunda, benzer malın üçüncü bir ülkeye ihracatında temsil niteliğini haiz karşılaştırılabilir fiyatı veya menşe ülkedeki maliyetine makul bir kâr marjının eklenmesiyle tespit edilen fiyatı ifade eder.

b) Kırmızı şartlı akreditif: Sevkiyat öncesinde ihracatçının avans almasını sağlayan bir akreditif türüdür. İhracatçının bu imkândan yararlanabilmesi için, ithalatçının akreditifi kırmızı şartlı olarak açtırması gerekmektedir. Kırmızı şartlı akreditifte muhabir banka (ihracatçının bankası), ihracatçı malları sevk ettiğini gösteren belgeleri teslim etmeden avans ödemesinde bulunur. Sevkiyatın gerçekleşmesini müteakip sevk belgeleri kendisine verilince, muhabir banka avans süresine isabet eden faizi ve avans ödemesini düşerek kalan kısmı ihracatçıya öder. Muhabir banka daha sonra sevk belgelerini ithalatçının bankasına (amir banka) gönderir. Amir banka sevk belgeleri kendisine ulaşınca ithalat bedelini muhabir bankaya öder. İhracat gerçekleşmezse muhabir banka avans miktarını faizi ile birlikte amir bankadan talep eder. Amir banka ödemeyi yapar ve kendisine ödeme yapılması için ithalatçıya talepte bulunur. Görüldüğü gibi kırmızı şartlı akreditif uygulamasında ithalatçı risk almaktadır.

c) Demuraj; Dış ticaret işlemlerinde konteynırdaki yükün boşaltılması için alıcı (ithalatçı) ve satıcının (ihracatçı) yaptığı anlaşmayla belirlenen sürenin aşılması halinde, konteynır başına alıcı tarafından (navlundişi) ödenen gecikme bedelidir.

d) Konşimento; Taşıma senedi olarak da bilinen, üzerinde yükleyici, alıcı, ihbar mercii bilgileri başta olmak üzere söz konusu ticari işlemle ilgili her türlü bilginin yer aldığı kıymetli evraktır.

Cevap 3.

Hariçte işleme faaliyeti; serbest dolaşımda bulunan eşyanın daha ileri safhada işlenmek, tamir edilmek veya yenilenmek üzere geçici olarak Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesi ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin, gümrük vergilerinden tam veya kısmi muafiyet uygulanmak suretiyle ve ikili veya çok taraflı ticaret anlaşmaları çerçevesinde bazı işlem görmüş ürünler için konulmuş veya konulacak olan gümrük vergisi muafiyeti içeren hükümler saklı kalmak kaydıyla, yeniden serbest dolaşıma girmesi ve standart değişim sistemi kapsamında ithali ile ilgili faaliyetleri kapsar.

Hariçte işleme rejimi uygulanmayacak haller:

Hariçte işleme rejimi;

a) İhracı, ödenmiş ithalat vergilerinin geri verilmesine veya teminata bağlanmış ithalat vergilerinin kaldırılmasına yol açan,

b) İhracından önce, nihai kullanımları nedeniyle tam muafiyet suretiyle serbest dolaşıma giren ve bu muafiyetin tanınması için gerekli koşulları taşımaya devam eden,

c) İhracı, ihracat vergi iadesini gerektiren veya ihracı nedeniyle tarım politikası çerçevesinde vergi iadesi dışında bir mali avantaj sağlanan,

serbest dolaşımdaki eşyaya uygulanmaz.

Cevap 4.

Kota ve tarife kontenjanı dağıtım yöntemleri

a) Geleneksel ticaret akışı yöntemi

Bu yöntemde göre kota veya tarife kontenjanı tahsisi yapılması halinde, kotanın veya tarife kontenjanının bir bölümü geleneksel ithalatçılara, kalan kısım ise diğer ithalatçılara ayrılır.

b) Başvuru sırasına göre eşit oranda tahsis yöntemi

Bu yöntemde göre, başvuru sahiplerine toplam kota veya tarife kontenjanının tamamı veya bir kısmı, başvuru sıralan dikkate alınarak eşit oranda dağıtılır.

c) Talep edilen miktar ve/veya değerle orantılı tahsis yöntemi

Talep edilen toplam miktar ve/veya değerlerin, ilgili kota veya tarife kontenjanına eşit ya da daha az olması halinde talepler tamamen karşılanır.

Talep edilen toplam miktar ve/veya değerlerin mevcut kota veya tarife kontenjanını aşması durumunda başvurular, talep edilen miktar ve/veya değerler ile orantılı olarak karşılanır.

d) Müsteşarlıkça belirlenecek yöntem

Müsteşarlık, gerekli gördüğü durumlarda ürünün yapısı, ekonomik maktan ve belirlenen kota veya tarife kontenjanı miktarı ve/veya değeri gibi koşulları dikkate alarak, farklı bir tahsis yöntemi belirleyebilir.